

Arrestnummer C/ 94 /2018
Repertoriumnummer 2018/341
Datum van uitspraak 31 januari 2018
Rolnummer 2016/CO/534
Notienummer parket-generaal 2016/PGA/2315 2016/VJ11/557

webavisatie

Hof van beroep Antwerpen

Arrest

kamer C4 (voorheen kamer 12)
correctionele zaken

Aangeboden op
Niet te registreren

COVER 01-00001031083-0001-0033-01-01-1

2016/PGA/2315 – 2016/VJ11/557

Het OPENBAAR MINISTERIE

en

het COLLEGE VAN BURGEMEESTER EN SCHEPENEN VAN DE GEMEENTE

met bestuurszetel te

met keuze van woonplaats bij zijn raadsman,

mr. Reiner TIJS, kantoorhoudende te 2000 Antwerpen, Nassaustraats
37-41

eiser tot herstel

vertegenwoordigd door mr. Joram Maes loco mr. Reiner Tijs, beiden
advocaat bij de balie van Antwerpen, op 24 mei 2017 en 11 oktober
2017

vertegenwoordigd door mr. Sanne Schepers loco mr. Reiner Tijs,
beiden advocaat bij de balie van Antwerpen, op 18 oktober 2017

tegen

123

1.

directeur / leidinggevend kaderlid

geboren te | | op |

wonende te |

Belg

beklaagde

vertegenwoordigd door mr. Koenraad Van de Sijpe, advocaat bij de
balie van Dendermonde, op 24 mei 2017, 11 oktober 2017 en 18
oktober 2017

194

2. |

met maatschappelijke zetel te |

KBO-nummer |

met als lasthebber ad hoc

mr. Stefan WALGRAEVE,

advocaat te 9100 Sint-Niklaas, Vijfstraten 57

beklaagde

vertegenwoordigd door mr. Koenraad Van de Sijpe, advocaat bij de balie van Dendermonde, op 24 mei 2017, 11 oktober 2017 en 18 oktober 2017

1. Ten laste gelegde feiten

Hetzij door de misdaad of het wanbedrijf te hebben uitgevoerd of aan de uitvoering rechtstreeks te hebben meegewerkt, hetzij door enige daad tot de uitvoering zodanige hulp te hebben verleend dat de misdaad of het wanbedrijf zonder zijn bijstand niet had kunnen worden gepleegd;

De eerste en de tweede,

Te op de hierna vermelde tijdstippen

Op het perceel gelegen te
gekadastreerd als
met een globale oppervlakte van 1126 m²,

eigendom van | met maatschappelijke zetel te |
| en KBO-nummer | ingevolge de akte van aankoop d.d.

PAGE 01-00001031083-0003-0033-01-01-4

Bij inbreuk op artikel 6.1.1.1° van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, hetzij in strijd met de vergunning, hetzij na verval, vernietiging verstrijken van de termijn van de vergunning, hetzij in geval van schorsing van de vergunning, hierna vermelde handelingen, zoals bepaald bij artikel 4.2.1.1° a (het verrichten van navolgend bouwwerk, met uitzondering van onderhoudswerken: het optrekken of plaatsen van een constructie), namelijk:

in parkgebied en deels in bosgebied het aanleggen van een kasseiwegenis tussen de hoeve en de orangerie, het aanleggen van verhardingen rondom de orangerie, de aanleg van een paddock, het plaatsen van stalen afsluitingen afgewerkt met matten, het bouwen van 3 bijgebouwen dienstig als paardenstallen en een betonnen mestopslagplaats;

I. Tussen 11 april 2007 en 14 oktober 2011, op niet nader te bepalen data, de feiten de voortdurende en achtereenvolgende uiting zijnde van eenzelfde opzet,

te hebben uitgevoerd,

II. van 14 oktober 2011 tot 10 maart 2015,

te hebben in stand gehouden,

De feiten, voor zover gepleegd voor 1 september 2009 strafbaar ingevolge de artikelen 99, par 1, 146, 1°-3°, 149 en 204 van het decreet houdende de organisatie van de Ruimtelijke Ordening d.d. 18 mei 1999.

overgeschreven op het hypotheekkantoor van . op

ref.!

bedrag: 120,97 euro

hypotheekbewaarder (get) |

2. Bestreden beslissing

2.1.

PAGE 01-00001031083-0004-0033-01-01-4

Bij het vonnis, op tegenspraak gewezen op 2 mei 2016 door de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen, kamer AC1, werd als volgt beslist:

Verleent akte aan het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente I van haar vrijwillige tussenkomst.

VEROORDEELT:

- eerste beklagde hoofdens de vermengde feiten van de tenlasteleggingen I en II tot een geldboete van DUIZEND EUR.

Beveelt dat de tenuitvoerlegging van de geldboete uitgesproken ten laste van eerste veroordeelde, wordt uitgesteld voor een termijn van drie jaar vanaf heden, uitgezonderd een effectieve geldboete van 500 EUR, vermeerderd met 50 decimes, zijnde 3000 EUR, of een vervangende gevangenisstraf van TWEE MAANDEN.

- tweede beklagde hoofdens de vermengde feiten van de tenlasteleggingen I en II tot een geldboete van DUIZEND EUR.

Beveelt dat de tenuitvoerlegging van de geldboete uitgesproken ten laste van tweede veroordeelde, wordt uitgesteld voor een termijn van drie jaar vanaf heden, uitgezonderd een effectieve geldboete van 500 EUR, vermeerderd met 50 decimes, zijnde 3000 EUR.

Verplicht eerste en tweede veroordeelde, als bijdrage voor de financiering van het Fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan de occasionele redders, tot het betalen van een bijdrage van elk 25 EUR, vermeerderd met 50 decimes, en gebracht op elk 150 EUR.

Verplicht eerste en tweede veroordeelde tot betaling van elk 1/2 van de kosten van het geding belopende 171,08 EUR in totaal op heden en tot een vergoeding van elk 51,20 EUR.

Zegt dat elke geldboete van 1000 EUR vermeerderd wordt met 50 decimes, zodat elke geldboete 6000 EUR bedraagt.

Bepaalt - in hoofde van eerste beklagde - de duur van de gevangenisstraf waardoor de geldboete vervangen kan worden, bij gebrek aan betaling binnen een termijn vermeld in artikel 40 van het strafwetboek, op drie maanden voor de geldboete van 1000,- EUR;

Beveelt dat het onroerend goed gelegen te _____ met een globale gekadastreerd als _____ oppervlakte van 1126 m², in zijn oorspronkelijke staat zal hersteld worden, namelijk van de wederrechtelijk uitgevoerde werken vermeld in het proces-verbaal dd. 21 juni 2012 m.n.:

- de creatie van een kasseiweg vanaf de straatkant tot achteraan het domein,
- het aanbrengen van diverse verhardingen bij de Hoeve,
- de afspanning van een weiland en de creatie van een paddock,
- het aanbrengen van ijzeren hekwerken aan de _____ deels met verweving van "matten" dewelke het zicht ontnemen,
- het oprichten van bijgebouwen achter de Hoeve,
- het oprichten van een betonnen mestopslagplaats aan de achterkant van de Hoeve,

binnen een termijn van één jaar te rekenen vanaf het in kracht van gewijsde treden van huidig vonnis en onder verbeuring van een dwangsom van 100 euro per dag vertraging in het niet nakomen van het hiervoor bevolene.

Dat het College van Burgemeester en Schepenen, in geval het vonnis niet wordt ten uitvoer gelegd, van ambtswege in de uitvoering ervan kan voorzien.

Machtigt het College van Burgemeester en Schepenen de van de herstelling van de plaats afkomende materialen en voorwerpen te verkopen, te vervoeren, op te slaan en te vernietigen op een door hen gekozen plaats;

Zegt voor recht dat de veroordeelde gehouden is alle uitvoeringskosten, verminderd met de opbrengst van de verkoop der materialen en voorwerpen, te vergoeden op vertoon van een staat, begroot en invorderbaar verklaard door de beslagrechter;

2.2.

Er werd hoger beroep ingesteld tegen voormeld vonnis d.d. 2 mei 2016 op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen:

PAGE 01-00001031083-0006-0033-01-01-4

- op 31 mei 2016 door de beklaagden | en tegen al de beschikkingen
- en bij afzonderlijke beroepsakte nogmaals op 31 mei 2016 door | en en tevens door , lasthebber ad hoc voor (volgens de aparte beroepsakte "zoals aangegeven in het verzoekschrift dd. 07 juli 2015, bevestigd door de Correctionele Griffie van de Rechtbank van Eerste Aanleg Antwerpen per fax dd. 22.09.2015 en zoals behandeld ter zitting op 19.10.2015") en dit tegen al de beschikkingen
- op 1 juni 2016 door het OPENBAAR MINISTERIE ten aanzien van de beklaagden | en en tevens ten aanzien van : , voornoemd, tegen al de beschikkingen op strafrechtelijk gebied.

2.3.

Er werd een verzoekschrift in de zin van artikel 204 Wetboek van Strafvordering ingediend op de griffie van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen:

- op 31 mei 2016 door de beklaagden | en en tevens door Stefan WALGRAEVE, lasthebber ad hoc voor ("zoals aangegeven in het verzoekschrift dd. 7 juli 2015, bevestigd door de Correctionele Griffie van de Rechtbank van Eerste Aanleg Antwerpen per fax dd. 22.09.2015 en zoals behandeld ter zitting op 19.10.2015)
- op 1 juni 2016 door het OPENBAAR MINISTERIE.

3. Rechtspleging voor het hof

De zaak werd behandeld op de openbare zittingen van 24 mei 2017, 11 oktober 2017 en 18 oktober 2017.

Gelet op de gewijzigde samenstelling van de zetel van het hof werd de zaak in haar geheel hernomen op de terechtzitting van 11 oktober 2017.

Het hof heeft hierbij gehoord:

- het Openbaar Ministerie in zijn uiteenzetting van de zaak en in zijn vordering,

┌ PAGE 01-00001031083-0007-0033-01-01-4 ┐

- de eiser tot herstel in zijn middelen, ontwikkeld door zijn raadsman, voornoemd, die bij conclusie incidenteel beroep instelt
- de beklaagden | en | in hun middelen van verdediging, ontwikkeld door hun raadsman Koenraad Van de Sijpe, voornoemd, die ter terechtzitting eveneens verklaarde op te treden voor de lasthebber ad hoc Stefan WALGRAEVE in zoverre het hof zou oordelen dat deze formeel werd aangesteld (zie hieronder).

De neergelegde conclusies en stukken werden in het beraad betrokken.

4. Ontvankelijkheid en omvang van de hogere beroepen

4.1. Voorafgaand: over de aanstelling van een lasthebber ad hoc tijdens de procedure in eerste aanleg

Uit de stukken van het strafdossier blijkt dat:

- naar aanleiding van de inleidende terechtzitting van 15 juni 2015 advocaat E. EMPEREUR per brief van 12 juni 2015 aan de correctionele griffie van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen liet weten dat zij optrad voor de eerste beklaagde | en dat de tweede beklaagde | K. HECTORS wenste voor te stellen als lasthebber ad hoc om | in deze procedure te vertegenwoordigen;
- op het proces-verbaal van de terechtzitting van 15 juni 2015 werd genoteerd dat Mr. B. BASTIAENSEN de tweede beklaagde | vertegenwoordigde, loco Mr. K. HECTORS "*optredend als lasthebber ad hoc*";
- op 14 juli 2015 een verzoekschrift werd neergelegd door | als gedelegeerd bestuurder en de | als bestuurder van de tweede beklaagde | met verzoek om S. WALGRAEVE aan te stellen als lasthebber ad hoc voor | in deze strafprocedure;
- de griffie van de rechtbank van eerste aanleg Antwerpen, afdeling Antwerpen, per fax van 22 september 2015 aan S. WALGRAEVE liet weten dat het verzoekschrift tot aanstelling van de lasthebber ad hoc samen met de zaak ten gronde zou worden behandeld op 19 oktober 2015;

- op het proces-verbaal van de daaropvolgende terechtzitting van 19 oktober 2015 werd genoteerd dat mr. LOX de tweede beklagde [redacted] vertegenwoordigde loco S. WALGRAEVE;
- op het proces-verbaal van de daaropvolgende terechtzitting van 7 december 2015 werd genoteerd dat mr. K. VAN DE SYPE de tweede beklagde vertegenwoordigde "voor de lasthebber ad hoc Mr. S. WALGRAEVE";
- in de conclusie van de eerste beklagde [redacted] en de eiser tot herstel het college van burgemeester en schepenen van de gemeente [redacted] die werden neergelegd ter terechtzitting van 7 december 2015, S. WALGRAEVE telkens wordt vermeld als de lasthebber ad hoc voor [redacted]; evenzo in de namens [redacted] op diezelfde dag ter zitting neergelegde conclusie die loco S. WALGRAEVE als lasthebber ad hoc werd ondertekend door Mr. K. VAN DE SIJPE;
- op het proces-verbaal van de daaropvolgende terechtzitting van 7 maart 2016 werd genoteerd dat Mr. K. VAN DE SIJPE de tweede beklagde vertegenwoordigde "voor de lasthebber ad hoc Mr. S. WALGRAEVE";
- op het proces-verbaal van de daaropvolgende terechtzitting van 4 april 2016 werd genoteerd dat Mr. K. VAN DE SIJPE de tweede beklagde vertegenwoordigde, zonder verdere vermeldingen;
- in de conclusie van de eerste beklagde [redacted] en de eiser tot herstel het college van burgemeester en schepenen van de gemeente [redacted] die werden neergelegd ter terechtzitting van 4 april 2016 S. WALGRAEVE telkens wordt vermeld als de lasthebber ad hoc voor [redacted]; in de namens [redacted] op diezelfde dag ter zitting neergelegde conclusie werden op het voorblad de getypte woorden "met als lasthebber ad hoc dhr. Stefan WALGRAEVE" echter doorstreept en met de hand geschreven vervangen door "Raad: Koenraad VAN DE SIJPE" en op het laatste blad de getypte woorden "Stefan Walgraeve Lasthebber ad hoc" doorstreept en met de hand geschreven vervangen door "K. VAN DE SIJPE Advocaat".
- in het bestreden vonnis van 2 mei 2016 op pagina 3 wordt vermeld dat de tweede beklagde werd vertegenwoordigd door mr. K. VAN DE SUPE en wordt nergens in het vonnis nog melding gemaakt van Mr. S. WALGRAEVE als lasthebber ad hoc.

Zoals hierboven aangegeven werden op 31 mei 2016 twee afzonderlijke beroepsaktes neergelegd, één door de beklagden [redacted] en [redacted] en één door [redacted] en [redacted] en tevens door S. WALGRAEVE, lasthebber ad hoc voor [redacted] (volgens deze aparte beroepsakte "zoals aangegeven in het verzoekschrift dd. 07 juli 2015, bevestigd door de Correctionele Griffie van de Rechtbank van Eerste Aanleg Antwerpen per fax dd. 22.09.2015 en zoals behandeld ter zitting op 19.10.2015"). In de syntheseconclusie die namens beide beklagden werd neergelegd en waarin mr. K. VAN DE

SIJPE als raadsman van beide beklagde wordt aangeduid, merken de beklagden op dat verwarring is ontstaan doorheen de rechtspleging voor de eerste rechter over de vraag of er (formeel) wel een lasthebber ad hoc werd aangesteld. In de mate dat het hof van oordeel zou zijn dat geen formele beslissing tot aanstelling van een lasthebber ad hoc werd genomen door de eerste rechter doet de beklagde afstand van haar verzoek van 7 mei 2015 tot dergelijke aanstelling en doen de beklagden ook afstand van het hoger beroep waarbij in de beroepsakte melding wordt gemaakt van een lasthebber ad hoc. Zoals hierboven reeds vermeld verklaarde mr. K. VAN DE SIJPE ter terechtzitting in het andere geval dat het hof van oordeel zou zijn dat S. WALGRAEVE wel werd aangesteld als lasthebber ad hoc door de eerste rechter namens laatstgenoemde op te treden.

Artikel 2bis VtSv bepaalt dat, ingeval de strafvordering tegen een rechtspersoon en tegen degene die bevoegd is om de rechtspersoon te vertegenwoordigen wordt ingesteld wegens dezelfde of samenhangende feiten, de rechtbank die bevoegd is om kennis te nemen van de strafvordering tegen de rechtspersoon, ambtshalve of op verzoekschrift, een lasthebber ad hoc aanwijst om deze te vertegenwoordigen. In de praktijk gebeurt de aanwijzing van een lasthebber ad hoc meestal bij tussenvonnis/arrest, waarna de zaak op een latere datum na aanwijzing verder wordt behandeld. Artikel 2bis VtSv bevat echter geen vormvereisten waaraan de aanwijzing door de bevoegde rechter van een lasthebber ad hoc moet voldoen. Die aanwijzing kan bijvoorbeeld ook blijken uit een proces-verbaal van terechtzitting. Uit bovenvermelde vaststellingen leidt het hof daarom af dat S. WALGRAEVE wel degelijk werd aangesteld als lasthebber ad hoc door de eerste rechter. Dit blijkt meer in het bijzonder duidelijk uit het proces-verbaal van terechtzitting van 7 december 2015 waarin S. WALGRAEVE ondubbelzinnig als lasthebber ad hoc voor wordt vermeld. De verwarring die hierover klaarblijkelijk is ontstaan vanaf de terechtzitting van 4 april 2016 bij de partijen (zie o.a. de hierboven vermelde schrappingen van de vermeldingen van mr. S. WALGRAEVE als lasthebber ad hoc in de conclusie van) en blijkbaar ook bij de eerste rechter zelf (aangezien hij geen melding maakt van een lasthebber ad hoc in het bestreden vonnis) kunnen geen afbreuk doen aan deze eerdere aanwijzing aangezien ook nergens uit blijkt dat de lasthebber ad hoc zou zijn vervangen of op een andere wijze werd ontslagen van zijn mandaat.

Bovenstaande conclusie heeft tot gevolg dat uitsluitend S. WALGRAEVE, als lasthebber ad hoc, bevoegd was om namens als beklagde rechtsmiddelen, waaronder het hoger beroep, aan te wenden tegen de beslissingen over de tegen deze rechtspersoon ingestelde strafvordering en over de gelijktijdig aanhangige burgerlijke rechtsvorderingen als accessorium van die strafvordering, alsook om afstand te doen van de tegen die beslissingen ingestelde rechtsmiddelen (vergelijk met Cass., AR P.2016.0052.N, 6 september 2016).

Dit heeft verder tot gevolg dat mr. P. HENKENS, die op 31 mei 2016 loco mr. K. VAN DE SIJPE handelde, niet op ontvankelijke wijze rechtstreeks hoger beroep tegen het bestreden vonnis kon instellen namens _____, zoals is gebeurd door de beroepsakte waar S. WALGRAEVE niet wordt vermeld, maar dat hij dit wel op ontvankelijke wijze kon doen als mandataris van de lasthebber ad hoc, zoals is gebeurd door de beroepsakte waar S. WALGRAEVE wel op wordt vermeld.

Het hoger beroep dat werd aangetekend door mr. P. HENKENS loco mr. K. VAN DE SIJPE rechtstreeks namens de beklaagde _____ wordt daarom onontvankelijk verklaard wegens gebrek aan hoedanigheid.

De ontvankelijkheid van het hoger beroep dat werd aangetekend door mr. P. HENKENS loco mr. K. VAN DE SIJPE als mandataris van de lasthebber ad hoc S. WALGRAEVE wordt hieronder verder beoordeeld.

4.2. Ontvankelijkheid van de hogere beroepen

1. De verklaringen van hoger beroep van de beklaagden _____ en _____ (aangetekend namens de lasthebber ad hoc, zie hierboven) en van het Openbaar Ministerie, werden tijdig en regelmatig gedaan op de griffie van de rechtbank die het bestreden vonnis heeft gewezen.
2. Het verzoekschrift van de beklaagden _____ en _____ (aangetekend namens de lasthebber ad hoc) zoals bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering werd tijdig ingediend ter griffie van de rechtbank die het bestreden vonnis heeft gewezen en de daarin bepaalde grieven zijn nauwkeurig.
3. Het verzoekschrift van het Openbaar Ministerie zoals bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering werd tijdig ingediend ter griffie van de rechtbank die het bestreden vonnis heeft gewezen en de daarin bepaalde grief is nauwkeurig.
4. Gelet op het bovenstaande zijn de hogere beroepen van de beklaagden _____ en _____ (aangetekend namens de lasthebber ad hoc) en van het Openbaar Ministerie regelmatig naar vorm en ontvankelijk.
5. Het incidenteel beroep door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente _____ is eveneens ontvankelijk.

4.3. Omvang van het hoger beroep

Het hof heeft ambtshalve geen grieven van openbare orde opgeworpen zoals bedoeld in artikel 210, tweede lid Wetboek van Strafvordering.

Gelet op de overwegingen onder rubriek 4.2. van dit arrest strekt de rechtsmacht van het hof zich uit tot de beoordeling van:

- de schuldigverklaring voor wat betreft de heraanleg van de kasseiweg, de verhardingen bij de orangerie, de paddock, de afsluiting en de mestopslagplaats;
- de strafmaat (inclusief het niet toepassen van de gevraagde gunstmaatregelen);
- de herstelmaatregelen.

Gelet op het beperkte hoger beroep dat door beklaagden is ingesteld heeft het hof geen rechtsmacht meer om te oordelen over de schuldigverklaring op strafrechtelijk gebied voor wat betreft "het bouwen van 3 bijgebouwen dienstig als paardenstallen". Het gaat meer in het bijzonder om de berging voor hooiopslag, de paardenstalling en de tuinschuur, waarover beklaagden in syntheseconclusie ook op strafrechtelijk gebied desondanks nog verweer voeren.

5. Omschrijving van de feiten

Het hof stelt het volgende vast:

1. De door het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning (B.S. 23 oktober 2014) bepaalde wijzigingen aan het vergunningsluik van de VCRO zijn in werking getreden op 23 februari 2017 (zie art. 397 van voormeld decreet, zoals gewijzigd door art. 8 van het decreet van 3 februari 2017 houdende de nadere regels tot implementatie van de omgevingsvergunning (B.S. 9 februari 2017)).

Door artikel 296 van voormeld decreet van 25 april 2014 worden in art. 4.2.1. VCRO de woorden "*voorafgaande stedenbouwkundige vergunning*" vervangen door de woorden "*voorafgaande omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen*".

2. Door artikel 5 van het decreet van 3 februari 2017 houdende nadere regels tot implementatie van de omgevingsvergunning (B.S. 9 februari 2017), in werking getreden op

23 februari 2017 bij artikel 10 van voornoemd decreet van 3 februari 2017, wordt artikel 6.1.1, eerste lid, 1° VCRO vervangen als volgt:

"1° de bij de artikelen 4.2.1 en 4.2.15 bepaalde handelingen hetzij zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning, verkavelingsvergunning, omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden, hetzij in strijd met de betreffende vergunning, hetzij na verval, vernietiging of het verstrijken van de termijn van de betreffende vergunning, hetzij in geval van schorsing van de betreffende vergunning, uitvoert, voortzet of in stand houdt."

3. Artikel 145 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning (B.S. 27 augustus 2014) bepaalt dat dit in werking treedt één jaar na de datum van goedkeuring van het besluit van de Vlaamse Regering waarmee de datum van inwerkingtreding van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning wordt vastgelegd. Dit betekent dat dit decreet van 25 april 2014 betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning pas in werking treedt op 23 februari 2018.

4. Deze wetswijziging wijzigt de strafbaarheid van de feiten niet.

6. Motivering ten gronde

6.1. Op strafrechtelijk gebied

1. Na nieuw onderzoek ter terechtzitting door het hof, en door de stukken van het dossier, is de schuld van de beklaagden aan de hen ten laste gelegde feiten onder I en II voor wat betreft de heraanleg van de kasseiweg, de verhardingen bij de orangerie, de paddock, de afsluiting en de mestopslagplaats zoals hiervoor omschreven bewezen gebleven.

Hiervoor wordt verwezen naar de oordeelkundige redengeving van de eerste rechter, welke door beklaagden in hoger beroep niet weerlegd wordt en door het hof wordt beaamd, overgenomen en aangevuld als volgt.

Planologische situering van de betrokken percelen

2. De betrokken percelen gelegen te _____, kadastraal gekend als _____, zijn volgens het koninklijk besluit

PAGE 01-00001031083-0013-0033-01-01~4

van 3 oktober 1979 houdende vaststelling van het gewestplan Antwerpen gelegen deels in parkgebied (zie op onderstaande kaart gebied aangeduid met "P") en deels in bosgebied (zie kaart hieronder openbaar beschikbaar op www.geopunt.be), zijnde ruimtelijk kwetsbare gebieden in de zin van artikel 1.1.2, 10°, a).3 en a).11 VCRO. Dit wordt ook niet betwist door de beklaagden.

Artikel 14.4.4 van het koninklijk besluit betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen van 28 december 1972 bepaalt over de "parkgebieden" het volgende: *"De parkgebieden moeten in hun staat bewaard worden of zijn bestemd om zodanig ingericht te worden, dat ze, in de al dan niet verstedelijkte gebieden, hun sociale functie kunnen vervullen."*

Wat moet worden begrepen onder de term "parkgebied" wordt in dit artikel niet nader omschreven, zodat moet worden aangenomen dat men het begrip moet begrijpen in zijn spraakgebruikelijke betekenis als een terrein dat men door beplanting met bomen en heesters tot een publieke wandelplaats heeft ingericht. Parkgebieden moeten, zoals uit bovenvermeld artikel blijkt, in hun staat worden bewaard of bestemd zijn om zodanig ingericht te kunnen worden zodat ze, in de al dan niet verstedelijkte gebieden, hun sociale functie kunnen vervullen. Dit betekent dat de gebieden die de bestemming "parkgebied" hebben gekregen als dusdanig moeten beschermd of ingericht worden dat ze daadwerkelijk hun functie ten behoeve van de gehele bevolking kunnen vervullen.

Artikel 12.4.2 van het koninklijk besluit betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen van 28 december 1972 bepaalt over "bosgebieden": *"De bosgebieden zijn de beboste of de te bebossen gebieden, bestemd voor het bosbedrijf. Daarin zijn gebouwen toegelaten, noodzakelijk voor de exploitatie van en het toezicht op de bossen, evenals jagers- en vissershutten, op voorwaarde dat deze niet kunnen gebruikt worden als woonverblijf, al ware het maar tijdelijk. De overschakeling naar agrarisch gebied is toegestaan overeenkomstig de bepalingen van artikel 35 van het Veldwetboek, betreffende de afbakening van de landbouw- en bosgebieden."*

In bosgebied kunnen derhalve alleen die gebouwen worden toegelaten die noodzakelijk zijn voor de exploitatie van en het toezicht op de bossen.

Algemeen over het middel van de beklagden dat sommige constructies vrijgesteld waren van vergunning onder het Vrijstellingsbesluit

3. Het hof stelt vast dat de beklagden met betrekking tot meerdere constructies opwerpen dat deze waren vrijgesteld van vergunning op grond van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is (vandaag "Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is" en hierna kort aangeduid als "Vrijstellingsbesluit").

Het hof verwijst in dat verband algemeen naar artikel 1.4 Vrijstellingsbesluit dat op het moment van de feiten als volgt bepaalde: *"De bepalingen van dit besluit zijn van toepassing, voor zover deze handelingen niet strijdig zijn met de voorschriften van gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, algemene plannen van aanleg, bijzondere plannen van aanleg of verkavelingsvergunningen die niet opgenomen zijn in de gemeentelijke lijst, opgemaakt in toepassing van artikel 4.4.1, §3 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening."*

Zoals ook wordt opgeworpen in conclusie door de eiser tot herstel houdt dit in dat bij de beoordeling van het al dan niet vrijgesteld zijn van de constructies op grond van het Vrijstellingsbesluit rekening dient te worden gehouden met het feit dat de betrokken percelen volgens het koninklijk besluit van 3 oktober 1979 houdende vaststelling van het gewestplan Antwerpen gelegen zijn deels in parkgebied en deels in bosgebied. Voor zover de stedenbouwkundige handelingen strijdig waren met deze bestemmingen waren zij dus ook niet vrijgesteld van vergunning.

Bovendien gelden een deel van de vrijstellingen van het Vrijstellingsbesluit hoe dan ook niet in deze ruimtelijk kwetsbare gebieden. Artikel 2.2, 5° van het Vrijstellingsbesluit, zoals van toepassing tijdens de feiten, bepaalde immers dat een voorwaarde voor de vrijstelling was dat de handelingen, vermeld in art. 2.1, 8°, 11°, 12° en 13°, niet zijn gesitueerd in ruimtelijk kwetsbaar gebied. Pas met het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 januari 2014 “tot wijziging van diverse artikelen van en tot invoeging van artikel 5.2, 8.4 en 8.5 in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is”, in werking sinds 28 februari 2014, werden parkgebieden uitgezonderd van deze voorwaarde van artikel 2.2, 5° Vrijstellingsbesluit. Het feit dat de handelingen in artikel 2.1, 8°, 11°, 12° en 13° Vrijstellingsbesluit sinds 28 februari 2014 in principe dus wel kunnen vrijgesteld zijn in parkgebieden doet echter geen afbreuk aan het feit dat zij voordien niet waren vrijgesteld van vergunning en heeft dus ook geen implicaties voor de strafbaarheid van de feiten van oprichting voor die datum. Bovendien merkt het hof hierbij voorafgaand nog op dat, zoals vermeld in de overweging van de voorgaande paragraaf, de handelingen, om vrijgesteld te kunnen zijn, ook na 28 februari 2014, hoe dan ook niet strijdig mogen zijn met de bestemmingsvoorschriften van een parkgebied.

Het aanleggen van een kasseiwegenis tussen de hoeve en de orangerie

4. Volgens de beklagden gaat het om werken aan een in de zin van artikel 4.2.14 VCRO vergund geachte weg die reeds aanwezig zou geweest zijn in 1969, zijnde voor de inwerkingtreding van het Gewestplan Antwerpen. De beklagden wijzen er op dat het gedeelte van deze toegangsweg van de straat tot aan de achterzijde van de hoeve reeds was voorzien van een kasseiverharding en werd hersteld in een verbeterde kasseiverharding. Het gedeelte tussen de hoeve en de orangerie – dit is het gedeelte waarvoor de beklagden volgens de omschrijving van de tenlasteleggingen worden vervolgd - zou voorzien geweest zijn van een gebroken steenpuinverharding en nu aangelegd zijn met een kasseiverharding. Het aanleggen van de kasseiverharding tussen de hoeve en de orangerie valt volgens de beklagden daarom te kwalificeren als niet-vergunningsplichtige onderhoudswerken in de zin van artikel 4.2.1 en 4.1.1.9° VCRO.

Onderhoudswerken zijn volgens artikel 4.1.1.9° VCRO “*werken, andere dan stabiliteitswerken, die het gebruik van een constructie voor de toekomst ongewijzigd veilig stellen door het bijwerken, herstellen of vervangen van geërodeerde of versleten materialen of onderdelen*”. Deze werken zijn op basis van artikel 4.2.1 VCRO geen vergunningsplichtige handelingen. Nog los van de vraag of de volledige weg van de naar de hoeve en de orangerie voorheen als vergund geacht diende te worden beschouwd, is het hof

van oordeel dat er hoe dan ook geen sprake is geweest van onderhoudswerken in bovenvermelde zin. Er is immers geen sprake geweest van het louter bijwerken, herstellen of vervangen van geërodeerde of versleten materialen of onderdelen, maar van een omvorming van de bestaande weg van de hoeve tot aan de orangerie tot een nieuw aangelegde kasseiweg.

Evenmin was deze stedenbouwkundige handeling vrijgesteld van vergunning op grond van artikel 2.1, 9° Vrijstellingsbesluit. Gelet op de vereiste van artikel 2.2, 1° Vrijstellingsbesluit dient de handeling volledig te worden uitgevoerd binnen een straal van 30 meter van een hoofdzakelijk vergunde of vergund geachte woning. De tegenwerping in conclusie van beklagden dat het gedeelte van de weg dat zich binnen een straal van 30 meter van de vergunde woningen bevindt wel vrijgesteld is van vergunning kan niet worden aanvaard aangezien artikel 2.2, 1° Vrijstellingsbesluit duidelijk stelt dat de stedenbouwkundige handeling "volledig" moet worden uitgevoerd binnen die straal. De nieuwe weg van de hoeve naar de orangerie maakt in dat opzicht uiteraard één constructie uit die in haar volledigheid moet worden beoordeeld. Dat de weg in de regularisatievergunning van de Deputatie van 14 juli 2016 wordt aanvaard als "strikt noodzakelijke toegangswegen naar de woning" doet aan deze beoordeling over de ten laste gelegde feiten geen afbreuk.

Het staat vast en het wordt ook niet betwist dat op het moment van de feiten geen vergunning was afgeleverd voor deze constructie, terwijl zij evenmin was vrijgesteld van vergunning op grond van het Vrijstellingsbesluit. De feiten onder tenlasteleggingen I en II blijven wat deze constructie betreft dan ook bewezen.

Het aanleggen van verhardingen rondom de orangerie

5. De beklagden werpen op dat op een door hen gevoegde luchtfoto van 1969 reeds duidelijk verhardingen zichtbaar zijn bij de orangerie, zowel bij de toegang tot de orangerie als bij het terras aan de zuidkant ervan. Volgens hen is op de luchtfoto te zien dat er sprake was van een verharde toegang tot de orangerie, van een verhoogd terras en van een tweede deel terras op een iets lager gelegen fundering. Zo zou er in 1969 reeds een terras aanwezig zijn geweest van 200 m². Aangezien deze verhardingen reeds aanwezig zouden geweest zijn voor de inwerkingtreding van het eerste Gewestplan Antwerpen zou het terras ook geacht vergund te zijn in de zin van artikel 4.2.14, §2 VCRO en zou er sprake zijn van onderhoudswerken aan een bestaande vergund geachte constructie door het vervangen van versleten materialen door nieuwe natuursteen die op grond van artikel 4.2.1 VCRO vrijgesteld zijn van vergunningsplicht.

Het hof stelt vast dat uit de luchtfoto van 1969 niet zonder meer kan worden afgeleid dat er toen sprake zou zijn geweest van verhardingen/een terras zoals de beklagden voorhouden. Uit een andere foto genomen door het Agentschap voor Natuur en Bos in 2007, ook opgenomen in de conclusie van de eiser tot herstel, zijn dergelijke verhardingen/terras zelfs niet aanwezig naar het oordeel van het hof (anders dan de beklagden die voorhouden dat er op deze foto duidelijk nog een verharding zou te zien zijn). Belangrijker is echter dat, wanneer deze foto uit 2007 vergeleken wordt met de uiteindelijke constructie, niet anders kan worden vastgesteld dat, nog los van de vraag of er sprake was van een vroeger vergund geachte verharding/terras, er hoe dan ook geen onderhoudswerken zijn uitgevoerd in de zin van artikel 4.1.1.9° VCRO. Er is immers geen sprake geweest van het louter bijwerken, herstellen of vervangen van geërodeerde of versleten materialen of onderdelen, maar van een volledige (her)aanleg van een terras in steen (zie ook foto bij het aanvankelijk proces-verbaal). Gelet op de bestemming als bosgebied van het perceel waarop de orangerie staat (zie de planologische kaart hierboven) ging het dus in ieder geval om een vergunningsplichtige constructie.

Het staat vast en het wordt ook niet betwist dat op het moment van de feiten geen vergunning was afgeleverd voor deze constructie, terwijl zij evenmin was vrijgesteld van vergunning op grond van het Vrijstellingsbesluit. De feiten onder tenlasteleggingen I en II blijven wat deze constructie betreft dan ook bewezen.

De aanleg van een paddock

6. O.a. met verwijzing naar de luchtfoto van 1969 werpen de beklagden op dat de ruimte tussen de kasteelhoeve en de orangerie reeds ten tijde van het toenmalige kasteel gebruikt werd als weide, zodat deze weilanden als vergund geacht zijn in de zin van artikel 4.2.14, §2 VCRO, ook wat hun functie betreft, aangezien deze reeds aanwezig was voor de eerste inwerkingtreding van het Gewestplan Antwerpen. Bovendien zou er geen sprake zijn van een vergunningsplichtige reliëfwijziging, nu de functie van de weide niet gewijzigd werd.

Deze argumentatie kan niet worden gevolgd. Uit de luchtfoto van 1969 waarnaar de beklagden verwijzen kan niet zonder meer worden afgeleid dat de ruimte tussen de hoeve en de orangerie in het verleden als weiland zou zijn gebruikt, laat staan als afgerasterd weiland. Hieruit kan dan ook niet worden afgeleid dat deze ruimte aldus als vergund geacht moet worden beschouwd. Bovendien blijkt reeds uit het aanvankelijk proces-verbaal dat de handelingen die hier worden geïllustreerd, zijn dat tussen de hoeve en de orangerie een weiland werd afgespannen met een houten omrastering (pagina 103 en foto's op pagina 89

en 90 strafdossier). Op die manier werd ook een zogenaamde “paddock” gecreëerd voor paarden, wat ook blijkt uit de oprichting van bijgebouwen als paardenstallen, mestopslag en hooisluur (zie hieronder). Samen vormden zij nieuwe constructies binnen het parkgebied waarvoor niet de nodige voorafgaande stedenbouwkundige vergunning werd bekomen (inbreuk op artikel 4.2.1.1°, a VCRO). De verwijzing naar een al dan niet vergunbare reliëfwijziging door de beklagden is in dit kader niet relevant. Zij worden overigens ook niet vervolgd voor een inbreuk op artikel 4.2.1.4° VCRO.

Dat de weide en de paddock voor vergunning in aanmerking zouden komen, zoals voorgehouden door de beklagden, doet geen afbreuk aan het wederrechtelijk karakter van de onvergunde oprichting en instandhouding (gedurende de incriminatieperiode onder II) ervan. Het staat immers vast en het wordt ook niet betwist dat op het moment van de feiten geen vergunning was afgeleverd voor deze constructie, terwijl zij evenmin was vrijgesteld van vergunning op grond van het Vrijstellingsbesluit. De feiten onder tenlasteleggingen I en II blijven wat deze constructie betreft dan ook bewezen.

Het plaatsen van stalen afsluitingen afgewerkt met matten

7. Uit het aanvankelijk proces-verbaal kan worden opgemaakt dat het hier gaat om een “stalen hekwerk aan de straatkant en 150 meter diep, tussen de 2 eigendommen, afgewerkt met matten”. Aan de werd zowel de linker, rechter als voorkant afgespannen met een ijzeren hekwerk. Aan de voorkant werden tevens matten voorzien welke de inking beperken (pagina’s 101, 102 en foto’s op pagina’s 86 en 87 strafdossier).

Het staat vast en het wordt ook niet betwist dat op het moment van de feiten geen vergunning was afgeleverd voor deze constructies, terwijl zij evenmin waren vrijgesteld van vergunning op grond van het Vrijstellingsbesluit.

Volgens de beklagden waren deze handelingen wel vrijgesteld van vergunning op grond van artikel 2.1, 5° en 6° Vrijstellingsbesluit en zij voeren in conclusie ook discussie met de eiser tot herstel over de specifieke voorwaarden van deze artikelen. Het hof stelt echter, met verwijzing naar de algemene overwegingen hierboven in randnummer 3, vast dat deze handelingen hoe dan ook strijdig zijn met de gewestplanbestemming als parkgebied. Zoals ook de eiser tot herstel in conclusie opmerkt, verstoren deze afsluitingen immers het openbaar karakter van het gebied en verhinderen zij dat de percelen daadwerkelijk hun functie ten behoeve van de gehele bevolking kunnen vervullen.

De feiten onder tenlasteleggingen I en II blijven wat deze constructie betreft dan ook bewezen.

De betonnen mestopslagplaats

8. Met betrekking tot de betonnen mestopslag werpen de beklagden op dat deze stedenbouwkundige handeling is vrijgesteld van vergunning op grond van artikel 2.1, 8° Vrijstellingsbesluit (dat in de versie van toepassing op het moment van de feiten bepaalde dat volgende stedenbouwkundige handeling vrijgesteld was van vergunning: *"niet-overdekte constructies tot maximaal 80 vierkante meter per goed, met inbegrip van alle bestaande niet-overdekte constructies, in zijtuin en achtertuin, tot op 1 meter van de perceelsgrenzen"*).

De beklagden en de eiser tot herstel voeren in hun conclusies discussie over de voorwaarden die worden gesteld in artikel 2, 8° Vrijstellingsbesluit en over het naleven van de voorwaarde dat de afsluitingen binnen een straal van 30 meter van een hoofdzakelijk vergunde of vergund geachte woning werden geplaatst (zie artikel 2.2, 1° Vrijstellingsbesluit). Zoals hierboven vermeld in de algemene overwegingen van randnummer 3 kon deze handeling voor 28 februari 2014 echter hoe dan ook niet zijn vrijgesteld van vergunning in ruimtelijk kwetsbaar gebied op grond van artikel 2.2, 5° Vrijstellingsbesluit. Een vrijstelling op basis van artikel 2.1, 8° Vrijstellingsbesluit kan sinds die datum door een wijziging aan artikel 2.2, 5° Vrijstellingsbesluit in principe wel in parkgebieden. Dit is enkel relevant voor de feiten van instandhouding onder tenlastelegging II die zich deels voor en deels na deze datum situeren. Ook hier is het hof echter van oordeel dat deze stedenbouwkundige handeling strijdig is met de bestemming als "parkgebied" aangezien zij de sociale functie van de percelen verstoort. De mestopslag kan niet los worden gezien van de overige wederrechtelijke constructies die kaderden in een paardenhouderij (de paddock, de paardenstallen, etc.) welke verhinderen dat de percelen daadwerkelijk hun functie ten behoeve van de gehele bevolking kunnen vervullen. Zij was, strijdig zijnde met het gewestplan, derhalve niet vrijgesteld van vergunning.

Het staat vast en het wordt ook niet betwist dat op het moment van de feiten geen vergunning was afgeleverd voor deze constructie, terwijl zij evenmin was vrijgesteld van vergunning op grond van het Vrijstellingsbesluit.

De feiten onder tenlasteleggingen I en II blijven wat deze constructie betreft dan ook bewezen.

De overige constructies vermeld in de omschrijving van de tenlastelegging als “3 bijgebouwen dienstig als paardenstallen”

9. Het hof merkt op dat de beklagden in hun syntheseconclusie ook op strafrechtelijk gebied nog verweer voeren over de **berging voor hoolopslag**, de **paardenstalling** en de **tuinberging**. Zoals hierboven reeds gesteld bij de beoordeling van de omvang van het hoger beroep heeft het hof echter geen rechtsmacht meer om te oordelen over de schuldigverklaring op strafrechtelijk gebied voor deze feiten gelet op het beperkt hoger beroep van de beklagden en van het Openbaar Ministerie.

Toerekenbaarheid van de bewezen gebleven feiten aan de beklagden

10. Op grond van artikel 5, eerste lid Strafwetboek is een rechtspersoon strafrechtelijk verantwoordelijk voor misdrijven die hetzij een intrinsiek verband hebben met de verwezenlijking van haar doel of de waarneming van haar belangen, of die, naar blijkt uit de concrete omstandigheden, voor haar rekening zijn gepleegd.

De tweede beklagde-rechtspersoon is eigenaar van de betrokken percelen. De wederrechtelijke constructies werden voor haar rekening gepleegd.

Er werd gekozen voor een bedrijfsvoering waarbij aan de naleving van de hierboven vermelde regelgeving in verband met de ruimtelijke ordening geen aandacht werd besteed. Op de rechtspersoon rust bijgevolg een eigen strafrechtelijke verantwoordelijkheid.

Artikel 5, tweede lid Strafwetboek bepaalt dat wanneer de rechtspersoon verantwoordelijk gesteld wordt, uitsluitend wegens het optreden van een geïdentificeerde natuurlijke persoon, enkel degene die de zwaarste fout heeft begaan, kan worden veroordeeld.

Artikel 5, tweede lid Strafwetboek voert dus een strafuitsluitingsgrond in voor degene die de minst zware fout heeft begaan. Die verschoningsgrond geldt evenwel alleen voor de dader van het door onvoorzichtigheid of onachtzaamheid gepleegde misdrijf en niet voor degene die willens en wetens heeft gehandeld (zie o.a. Cass. 10 februari 2010, AR P.09.1281.F).

Overeenkomstig artikel 5, tweede lid, tweede zin, Strafwetboek kan de geïdentificeerde natuurlijke persoon samen met de verantwoordelijke rechtspersoon worden veroordeeld indien hij de fout wetens en willens heeft gepleegd, dit is wanneer hij bewust en buiten iedere dwang heeft gehandeld. Deze bepaling is van toepassing zowel op opzettelijke als op onachtzaamheidsmisdrijven (zie o.a. Cass. 4 februari 2014, P.12.1757.N/1).

De eerste beklagde I was als gedelegeerd bestuurder van bevoegd om de nodige beslissingen te nemen met het oog op de naleving van de betrokken regelgeving.

De vele constructies op het domein werden uitgevoerd zonder de vereiste voorafgaande vergunningen. Naderhand was het ook die samen met de aanvankelijk geweigerde regularisatievergunning indiende. De beklagde-natuurlijke persoon handelde dus bewust en buiten iedere dwang, dit is wetens en willens. Er is bijgevolg geen grond voor de toepassing van de strafuitsluitingsgrond zoals bedoeld in artikel 5, tweede lid, Strafwetboek. De beklagde-natuurlijke persoon kan derhalve samen met de beklagde-rechtspersoon worden veroordeeld.

Straftoemeting

11. De bewezen gebleven feiten voorzien onder de tenlasteleggingen I en II zijn voor beide beklagden de opeenvolgende en voortgezette uitvoering van een zelfde misdadig opzet, zodat er slechts één straf dient te worden uitgesproken.

Bij de straftoemeting wordt rekening gehouden met:

- de strafrechtelijke voorgaanden van de beklagde , die meerdere veroordelingen voor verkeersinbreuken opliep in het verleden, en het blanco strafregister van
- de omstandigheden en ernst van de feiten, die getuigen van een eigengereid optreden en gebrek aan respect voor de ruimtelijke ordening.

Daarom werd aan de beklagden door de eerste rechter om oordeelkundige redenen, beaamd en overgenomen door het hof, een wettige, passende en aangepaste bestraffing opgelegd onder de vorm van geldboetes, die deels met uitstel van tenuitvoerlegging voor een termijn van 3 jaar werden opgelegd. Deze bestraffing wordt bevestigd.

Deze geldboetes (deels met uitstel) moeten de beklagden ertoe aanzetten meer respect te betonen voor de regelgeving inzake ruimtelijke ordening en hen tevens aanzetten om eerst de nodige vergunningen te bekomen vooraleer te handelen.

Het hof gaat niet in op het verzoek van beklagden tot het verlenen van de opschorting nu een dergelijke gunstmaatregel niet van aard is om beklagden afdoende te wijzen op hun maatschappelijke beperkingen en verplichtingen en aan de beklagden het verkeerde

signaal zou geven dat de door hen gepleegde feiten slechts administratieve formaliteiten betreffen.

De omvang van de opgelegde geldboetes en de termijn van het verleende uitstel zijn aangepast aan de ernst van de feiten en de duur van de vervangende gevangenisstraf is voor wat | betreft aangepast aan de omvang van de geldboetes.

6.2. De herstellordering

1. Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente | vordert in haar syntheseconclusie om het herstel te bevelen in de oorspronkelijke toestand van de wederrechtelijk uitgevoerde werken vermeld in het aanvankelijk proces-verbaal van 21 juni 2012 waarvoor tot op heden geen regularisatievergunning werd verleend, met name:

- het aanbrengen van diverse verhardingen bij de Hoeve (foto's 7-8)
- de afspanning van een weiland en de creatie van een paddock (foto's 9-11)
- het aanbrengen van ijzeren hekwerken rondom het gehele domein, m.u.v. het gedeelte waarvoor een regularisatievergunning werd bekomen bij de Deputatie, namelijk de afsluiting aan de | ; en een gedeelte van de rechterzijtuinstrook (foto's 15-18),
- het oprichten van bijgebouwen achter de Hoeve (foto's 12-14),
- het oprichten van een betonnen mestopslagplaats aan de achterkant van de Hoeve (foto 19).

Het college van burgemeester en schepenen vordert ook om te bevelen dat het herstel dient te gebeuren binnen een termijn van één jaar na het in kracht van gewijsde treden van "het vonnis" – dit moet arrest zijn - onder verbeuring van een dwangsom van 100 euro per dag vertraging.

2. De beklaagden werpen in hoofdorde op dat de herstellordering onontvankelijk zou zijn omdat de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid een onvolledig advies zou hebben gegeven. Meer specifiek zou de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid zich in zijn advies niet hebben uitgesproken over het vergunde of vergund geachte karakter van de woningen. Dit is volgens de beklaagden essentieel nu er volgens hen vrijstellingen gelden voor de werken aan de kasseiweg, de tuinberging, de afsluiting, alsook de mestopslagplaats.

Op grond van artikel 6.1.7 VCRO kan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente | slechts overgaan tot het inleiden van een herstelvordering voor de rechter of tot het ambtshalve uitvoeren van een herstelmaatregel wanneer de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid daartoe voorafgaandelijk een positief advies heeft verleend. Dit positief advies moet op straffe van onontvankelijkheid ook door het bestuur aan de herstelvordering toegevoegd worden (artikel 6.1.41, §6 VCRO). Zulks is gebeurd. De Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid gaf op 21 maart 2013 zijn positief advies over de herstellingsvordering van het college van burgemeester en schepenen en dit werd door het bestuur samen met de herstelvordering overgemaakt aan het Openbaar Ministerie per brief van 13 mei 2013.

Dit maakt de herstelvordering ontvankelijk en de argumentatie van de beklaagden kan daar geen afbreuk aan doen. Terecht merkt de eiser tot herstel immers op dat, in de hypothese dat het hof oordeelt dat het advies van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid onwettig zou zijn en buiten toepassing zou moeten worden gelaten op grond van artikel 159 Grondwet, de herstelvorderende overheid dan aan dit onwettig bevonden advies en de adviesvereiste mag voorbijgaan en het aan de rechter toekomt om de wettigheid van de door de herstelvorderende overheid bij het parket ingeleide herstelvordering te beoordelen. Zelfs in die hypothese kan de herstelvordering waaraan wordt voorbijgegaan echter ontvankelijk ingeleid zijn geweest (vergelijk met Cass. P.15.0253.N, 7 juni 2016, Cass. P.14.1532.N, 2 juni 2015).

3. De herstelvordering is, wat het onderdeel “diverse verhardingen bij de Hoeve” betreft, ongegrond aangezien de beklaagden niet werden gedagvaard voor deze specifieke feiten. Er is ook geen oorzakelijk verband vast te stellen tussen deze specifieke feiten en de andere, wel in de omschrijving van de tenlasteleggingen weerhouden wederrechtelijke constructies. Dat de publieke herstelvordering, als burgerlijke vordering voortspruitend uit het stedenbouwmisdrijf, zou blijven bestaan en dat deze verhardingen wel degelijk het voorwerp uitmaken van de ingediende herstelvordering, zoals voorgehouden door de eiser tot herstel, doet daaraan geen afbreuk. De beslissing van de eerste rechter dient op dit punt te worden hervormd.

4. Waar de herstelvordering volgens de beklaagden voor het overige ongegrond is aangezien de vrijspraak zich opdringt, verwijst het hof naar de beoordeling op strafrechtelijk gebied hierboven waar werd geoordeeld dat de feiten bewezen gebleven zijn. Wel kunnen de beklaagden worden gevolgd waar zij voorhouden dat minstens een deel van de herstelvordering dient te worden afgewezen aangezien zij zonder voorwerp is geworden. Dit gaat met name op voor:

- de kasseiwegenis tussen de hoeve en de orangerie

Uit de middelen in de syntheseconclusie van het college van burgemeester en schepenen verstaat het hof dat de regularisatie van de noodzakelijke toegangswegen naar de hoeve en de orangerie met de regularisatievergunning van de Deputatie van 14 juli 2016 wordt erkend en het herstel daarvan wordt niet meer gevorderd (nr. 61 syntheseconclusie). De beslissing van de eerste rechter dient op dit punt te worden hervormd.

- de stalen afsluitingen in voor- en zijtuin

Uit de middelen in de syntheseconclusie van het college van burgemeester en schepenen verstaat het hof dat de regularisatie van een gedeelte van het hekwerk, namelijk de afsluiting aan de | ; en een gedeelte van de rechterzijtuinstrook, wordt erkend en het herstel daarvan niet meer wordt gevorderd (nrs. 83 en 84 syntheseconclusie). De beslissing van de eerste rechter dient op dit punt te worden hervormd.

- de verharding rondom de orangerie

Uit de middelen in de syntheseconclusie van het college van burgemeester en schepenen verstaat het hof dat de regularisatie van een gedeelte van de verhardingen rond de hoofdwoning wordt erkend, maar dat het college van burgemeester en schepenen niet de regularisatie erkent van alle verhardingen die van de hoofdwoning naar het paardencomplex lopen alsook een gedeelte van het terras van de orangerie (achteraan op het perceel) waarvoor wel nog het herstel wordt gevorderd (nrs. 71 en 72 syntheseconclusie). Hierboven werd reeds geoordeeld dat de herstellvordering van het college van burgemeester en schepenen niet ontvankelijk is voor de verhardingen "diverse verhardingen bij de Hoeve". Enkel voor de verhardingen rondom de orangerie is de herstellvordering deels gegrond. De herstellvordering is immers ook deels zonder voorwerp, namelijk het niet in rood gearceerde deel op het bouwplan dat deel uitmaakt van de regularisatievergunning van de Deputatie van 14 juli 2016. De beslissing van de eerste rechter dient op dit punt te worden hervormd.

- de berging voor hooiopslag

Uit de middelen in de syntheseconclusie van het college van burgemeester en schepenen verstaat het hof dat de afbraak van de hooiberging door het college van burgemeester en schepenen wordt vastgesteld, waardoor zij het herstel niet meer vordert (nr. 81 syntheseconclusie). De beslissing van de eerste rechter dient op dit punt te worden hervormd.

- de tuinberging ("tuinschuur")

Uit de middelen in de syntheseconclusie van het college van burgemeester en schepenen verstaat het hof dat nog steeds het herstel wordt gevorderd in verband met deze constructie (zie nrs. 80 en 81 syntheseconclusie). Deze tuinschuur werd echter mee opgenomen in de regularisatievergunning van de Deputatie van 14 juli 2016. De herstellvordering is ook wat deze constructie betreft zonder voorwerp. De beslissing van de eerste rechter dient op dit punt te worden hervormd.

5. Wat de overige punten van de herstellvordering betreft herhalen de beklagden hun argumentatie in verband met het als vergund zijn van de paddock, de bepalingen van het Vrijstellingsbesluit voor de afsluiting en de mestopslag en het feit dat de paardenstal volgens hen wel in aanmerking zou komen voor vergunning. Het hof verwijst hiervoor naar de beoordeling op strafrechtelijk gebied waar deze argumenten reeds uitvoerig werden beantwoord in de negatieve zin. Voor wat de paardenstallen betreft kan het hof enkel vaststellen dat hiervoor tot vandaag nog geen vergunning voorligt.

Volgens de beklagden moet de herstellvordering met toepassing van artikel 159 Grondwet buiten toepassing gelaten worden; zij is gelet op de geringe impact van de uitgevoerde werken op de plaatselijke ordening in casu kennelijk onredelijk en er had kunnen volstaan worden met het vorderen van de meerwaarde die het goed had gekregen.

Wat dit laatste betreft merkt het hof op dat tot voor de inwerkingtreding op 1 september 2009 van de VCRO de eiser tot herstel bij de keuze van de herstelmaatregel een ruime beleidsvrijheid had. Het art. 6.1.41.§1 van de VCRO bepaalt thans een prioriteitenorde voor de aard van de herstelmaatregel. Deze bepaling beperkt de beleidsvrijheid van de eiser tot herstel bij de keuze van de herstelmaatregel. Bepalend voor de prioriteitenorde en dus voor de keuze van de herstelmaatregel is uiteraard de categorie waartoe het stedenbouwmisdrijf behoort.

De rechter houdt toezicht op de correcte toepassing door de eiser tot herstel van deze decretale prioriteitenorde.

In casu zijn de door beklagden begane misdrijven te kwalificeren als “ernstig” misdrijf in de zin van art. 6.41.§1.1° VCRO, met name het verrichten van handelingen in strijd met de stedenbouwkundige voorschriften aangaande voor het gebied toegelaten bestemmingen voor zover daarvan niet is afgeweken. Dit impliceert dat als keuze van de herstelmaatregel ofwel het herstel in de oorspronkelijke toestand dan wel bouw- of aanpassingswerken kunnen worden opgelegd indien hierdoor kennelijk de plaatselijke ordening wordt hersteld. Het betalen van een meerwaarde komt dan ook niet aan de orde.

De rechter is gehouden de herstelmaatregelen te bevelen zoals gevorderd door de herstellende overheid maar dient deze wel op de interne en externe wettigheid te toetsen en te onderzoeken of ze stroken met de wet dan wel op machtsoverschrijding of machtsafwendingsberusten (art. 159 GW).

De rechter kan enkel nagaan of de door de herstellende overheid gedane keuze van herstelmaatregel uitsluitend steunt op motieven van een goede ruimtelijke ordening en gebeurlijk een herstellende vordering die zou steunen op motieven vreemd aan de ruimtelijke ordening of die kennelijk onredelijk zou zijn zonder gevolg laten. Bovendien moet de rechter ook nagaan of de last die voor de beklagden uit het gevorderde herstel zou voortvloeien, opweegt tegen het voordeel dat hieruit voor de ruimtelijke ordening zou ontstaan. Het is dan ook niet aan de rechter om te oordelen of aanpassingswerken al dan niet een juistere toepassing van de wetgeving zou zijn die een goede ruimtelijke ordening beoogt.

De gemotiveerde herstellende vordering van 3 december 2012 van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente _____, na positief advies van de Hoge Raad voor het Handhavingsbeleid en zoals gewijzigd in de neergelegde besluiten, is zowel intern als extern wettig en beoogt, binnen de weerhouden feiten, op gepaste, aangepaste doch noodzakelijke wijze het herstel van de gevolgen van het door de beklagden gepleegde misdrijven onder I en II. Zij steunt op motieven van goede ruimtelijke ordening en is niet kennelijk onredelijk.

De gevorderde herstelmaatregel vindt steun in de elementen van het dossier en de aangevoerde motieven.

Dat beklagden er louter een andere visie op na houden is niet dienend en de ingeroepen beweringen zijn alleszins niet van aard om het hof anders te doen beslissen. De verwijzing door beklagden naar de Omzendbrief RO/2002/01 met richtlijnen voor de beoordeling van aanvragen om een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen of oprichten van stallingen voor weidedieren, geen betrekking hebbend op effectieve beroepslandbouwbedrijven, van 25 januari 2002 en naar een advies van het Agentschap

voor Natuur en Bos naar aanleiding van een eerdere vergunningsaanvraag in 2011 doen geen afbreuk aan de motieven van goede ruimtelijke ordening waarop de herstelvordering steunt. Daarbij moet rekening worden gehouden met de bestemming van de percelen als park- en bosgebied.

De herstelvordering zoals nu gesteld en gehandhaafd brengt voor de beklaagden geen onredelijke last mee die het voordeel dat voor de ruimtelijke ordening zou ontstaan ruim overstijgt.

Op grond van art. 6.1.41.§3 VCRO bepaalt de rechtbank een termijn voor de uitvoering van de herstelmaatregelen en kan de rechtbank op vordering van de eiser tot herstel een dwangsom bepalen.

Het college van burgemeester en schepenen vordert in zijn herstelvordering een dwangsom van 100 euro per dag vertraging.

De termijn voor het herstel wordt bepaald op 1 jaar vanaf het in kracht van gewijsde gaan van huidig arrest om de beklaagden de nodige tijd te verschaffen om zich aan de hen bij dit arrest opgelegde verplichtingen te conformeren.

Bij de bepaling van deze termijn heeft het hof rekening gehouden met de omvang van de werken en de tijd die reeds verstreken is sedert de regularisatievergunning die werd afgeleverd door de Deputatie op 14 juli 2016 waarvan beklaagden gebruik hadden kunnen maken om vrijwillig over te gaan tot herstel.

Het is gepast om een dwangsom op te leggen waarvan het bedrag dient bepaald op 100 euro per dag vertraging indien niet vrijwillig door beklaagden wordt overgegaan tot het herstel van de plaats in zijn vorige toestand, zoals boven aangegeven, en dit binnen de opgelegde hersteltermijn van 1 jaar, met dien verstande dat die dwangsom zal verbeuren vanaf de eerste dag na de hoger vermelde hersteltermijn in zoverre het huidig arrest vooraf werd betekend. Dit houdt concreet in dat er geen dwangsomtermijn wordt toegestaan.

De herstelvordering dateert reeds van 3 december 2012 en de regularisatievergunning afgeleverd door de Deputatie van 14 juli 2016 en tot op heden zijn beklaagden niet vrijwillig overgegaan tot uitvoering van deze herstelvordering zodat het hof het opleggen van een dwangsom nuttig acht.

Het opleggen van een dwangsom moet beklagden ertoe aanzetten de herstelmaatregel uit te voeren. De verplichting tot het uitvoeren van de herstelmaatregel komt toe aan beklagden en niet aan het college van burgemeester en schepenen. Er is dan ook geen aanleiding om deze dwangsom te beperken in de tijd.

Tevens machtigt het hof het college van burgemeester en schepenen van de gemeente en/of de stedenbouwkundige inspecteur om ambtshalve de herstellvordering uit te voeren op kosten van de beklagden, in geval het arrest niet vrijwillig door beklagden wordt uitgevoerd.

7. Wettelijke bepalingen

Het hof houdt rekening met volgende wettelijke bepalingen, de artikelen:

- 11, 12, 14, 24, 31 tot 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935
- 162, 185, 190, 190ter, 194, 195, 199, 200, 202, 203, 203bis, 204, 210, 211, 211bis van het Wetboek van Strafvordering
- 1, 2, 3, 5, 7, 7bis, 38, 40, 41bis, 50, 65, 66 van het Strafwetboek
- 2, 93.1°.a), 146, 149.§§1 en 1/2, 150, 151, 151/1, 153, 160 en 204 decreet van 18 mei 1999 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening, gew. art. 2 decreet van 28 september 1999, gew. art. 16, 36, 38, 64 van het decreet van 26 april 2000, gew. art. 4 en 10 decreet van 13 juli 2001, gew. art. 2 en 3 decreet van 1 maart 2002, gew. art. 6 en 7 decreet van 8 maart 2002, gew. art. 7, 8, 9, 11 en 12 van het decreet van 4 juni 2003, gew. art. 46, 47 en 48 decreet van 21 november 2003 en gew. art. 36, 50, 53, 54, 55, 56, 61, 95, 110 en 111 van het decreet 27 maart 2009
- 4.2.1.1°.a), 6.1.1.lid 1.1°, 6.1.41.§§1 en 3, 6.1.42, 6.1.43, 6.1.44, 6.1.46 en 6.2.1 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
- art. 296, 397 van het decreet van 25 april 2014
- art. 5, 8, 10 van het decreet van 3 februari 2017
- 1 van de wet van 5 maart 1952
- 2 en 3 van de wet van 28 december 2011
- 59 en 60 van de programmawet van 25 december 2016
- 58 van het KB van 18 december 1986
- 28 en 29 van de wet van 1 augustus 1985
- 91 van het KB van 28 december 1950
- 1 en 8 en 18bis van de wet van 29 juni 1964

8. Beslissing

Het hof,

Na herneming van de behandeling van de zaak in haar geheel;

Rechtdoende op tegenspraak;

Beslist op grond van de hoger vermelde redenen, binnen de perken van de hogere beroepen zoals hiervoor bepaald, als volgt:

Verklaart de hogere beroepen door _____ en door Mr. Stefan WALGRAEVE als lasthebber ad hoc van _____ ontvankelijk;

Verklaart het hoger beroep dat werd aangetekend door mr. K. VAN DE SIJPE rechtstreeks namens de beklaagde _____ onontvankelijk wegens gebrek aan hoedanigheid;

Actualiseert de feiten zoals vermeld onder rubriek 5.;

Op strafrechtelijk gebied

Bevestigt het bestreden vonnis wat de schuldigverklaringen betreft van de beklaagden _____ en _____ aan de feiten onder tenlasteleggingen I en II met betrekking tot de heraanleg van de kasseiweg, de verhardingen bij de orangerie, de paddock, de afsluiting en de mestopslagplaats en ook wat de straftoemeting betreft, met dien verstande dat de bijdrage tot de financiering van het bijzonder fonds tot hulp aan de slachtoffers van opzettelijke gewelddaden en aan occasionele redders voor elk van de beklaagden wordt gebracht op 200 euro door verhoging met 70 opdecimen;

Stelt vast dat de feiten gepleegd werden zowel voor als na 1 januari 2012, doch niet na 31 december 2016;

Wat de herstellvordering betreft

Hervormt het bestreden vonnis als volgt:

┌ PAGE 01-00001031083-0030-0033-01-01-4 ─┐

Verklaart de herstellvordering ongegrond voor wat betreft “het aanbrengen van diverse verhardingen bij de Hoeve (foto’s 7 en 8)”;

Stelt vast dat de herstellvordering thans zonder voorwerp is geworden voor wat betreft volgende punten:

- de kasseiwegenis tussen de hoeve en de orangerie,
- het ijzeren hekwerk in voor- en zijtuin zoals aangeduid op het bouwplan dat deel uitmaakt van de door de Deputatie van de Provincie [redacted] afgeleverde regularisatievergunning van [redacted],
- de verharding rondom de orangerie, uitgezonderd het in het rood gearceerde deel zoals aangeduid op het bouwplan dat deel uitmaakt van de door de Deputatie van de Provincie [redacted] afgeleverde regularisatievergunning van [redacted],
- de berging voor hooiopslag,
- de tuinberging (“tuinschuur”);

Verklaart de herstellvordering voor het overige gegrond.

Beveelt beklagden hoofdelijk de plaats in de oorspronkelijke staat te herstellen, hetgeen impliceert het herstel in de oorspronkelijke toestand van volgende wederrechtelijk uitgevoerde werken:

- de afspanning van een weiland en de creatie van een paddock;
- het aanbrengen van een ijzeren hekwerk rondom het gehele domein, met uitzondering van het ijzeren hekwerk in voor- en zijtuin zoals aangeduid op het bouwplan dat deel uitmaakt van de door de Deputatie van de Provincie [redacted] afgeleverde regularisatievergunning van [redacted];
- het oprichten van bijgebouwen achter de Hoeve, met uitzondering van de tuinberging (“tuinschuur”) en van de inmiddels reeds verwijderde berging voor hooiopslag;
- het oprichten van een betonnen mestopslagplaats aan de achterkant van de hoeve;
- het in het rood gearceerde deel van bij de orangerie aangelegde terras zoals aangeduid op het bouwplan dat deel uitmaakt van de door de Deputatie van de Provincie [redacted] afgeleverde regularisatievergunning van [redacted];

binnen de termijn van 1 jaar ingaande vanaf het in kracht van gewijsde gaan van huidig arrest;

Beveelt, voor het geval de plaats niet binnen 1 jaar na het in kracht van gewijsde gaan van huldig arrest in de vorige staat wordt hersteld zoals hiervoor gezegd, dat de stedenbouwkundige inspecteur, het college van burgemeester en schepenen, ambtshalve in de uitvoering ervan kunnen voorzien op kosten van de beklaagden;

Zegt dat de overheid die het arrest uitvoert, gerechtigd is om de materialen en voorwerpen afkomstig van de herstelling van de plaats of van de staking van het strijdig gebruik te verkopen, te vervoeren en te verwijderen;

Zegt dat de overtreder die in gebreke blijft, verplicht is alle uitvoeringskosten, verminderd met de opbrengst van de verkoop der materialen en voorwerpen, te vergoeden op vertoon van een staat, opgesteld door de overheid die het arrest uitvoert, of begroot en uitvoerbaar verklaard door de beslagrechter in de burgerlijke rechtbank;

Veroordeelt beklaagden, voor het geval dat aan de veroordeling tot herstel niet wordt voldaan, hoofdelijk tot betaling aan het college van burgemeester en schepenen van de gemeente | van een dwangsom van 100 euro per dag vertraging vanaf de eerste dag volgend op het verstrijken van de hoger vermelde hersteltermijn en in zoverre huidig arrest vooraf werd betekend;

De kosten

Laat de kosten van het hoger beroep van het Openbaar Ministerie ten laste van de Staat;

Veroordeelt de beklaagden hoofdelijk tot de overige kosten van de strafvordering en de herstellvordering in beide aanleggen, deze voorgeschoten door de openbare partij in totaal begroot op 339,52 euro.

Dit arrest is gewezen te Antwerpen door het hof van beroep, kamer C4 (voorheen kamer 12), samengesteld uit:

L. Knapen raadsheer d.d. voorzitter

J. Daenen raadsheer

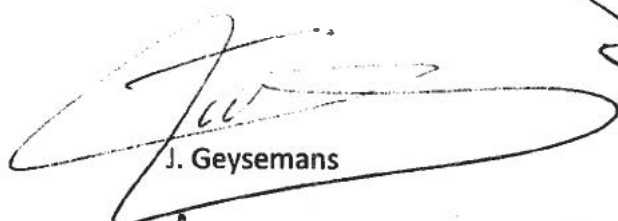
J. Decoker raadsheer

en in openbare terechtzitting van 31 januari 2018

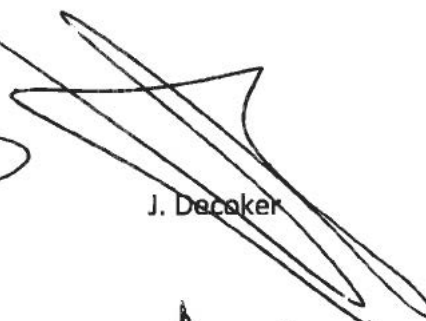
uitgesproken door L. Knapen, raadsheer d.d. voorzitter

In aanwezigheid van het lid van het Openbaar Ministerie vermeld in het proces-verbaal van de terechtzitting

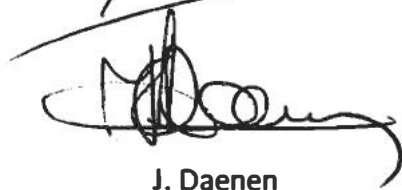
met bijstand van griffier J. Geysmans

J. Geysmans

J. Decoker

J. Daenen

L. Knapen

